

Pedagogisch beleid 2021

Buitenschoolse opvang
Smallsteps Bengel

Colofon

versie april 2021
auteur Partou kinderopvang, afdeling Kwaliteit, Pedagogiek en Innovatie
datum 01-04-2021

© Copyright Partou B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Partou.

Inhoud

Leeswijzer	4
Onze pedagogische visie	5
Welkom bij Partou	5
De 10 uitgangspunten van Partou	7
De praktijk	22
Onze locatie	22
Goed om te weten	28
Kwaliteit staat voorop!	30

Leeswijzer

Dit pedagogisch beleid bestaat uit twee delen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

In onze pedagogische visie beschrijven we de wereld van Partou en onze tien uitgangspunten. In het tweede deel beschrijven we allerlei praktische zaken. Zoals onze openingstijden, groepsindeling, het contact met ouders, wat te doen als je kind ziek is, enzovoort.

Onze pedagogische visie

Welkom bij Partou

In welke tijd en waar je ook opgroeit, de wereld is anders dan die van de generatie voor jou. De wereld van nu is bijvoorbeeld dynamischer, meer open en technischer dan ooit. We rijden in elektrische auto's en hebben (online) vrienden over de hele wereld. Ook kinderen willen daarin meebewegen en meedoen.

Daarom dragen wij op zo'n manier bij aan de ontwikkeling van kinderen dat zij gelukkig, vol vertrouwen en veerkrachtig in het leven staan.

Dat willen we voor ieder kind, van baby tot tiener. Vanuit onze diepe overtuiging dat je kinderjaren de basis vormen voor je verdere leven.

Samen zorgen, samen spelen en samen groeien

Daar staan wij voor. Want gelukkig ben je als je plezier hebt. Als je liefde krijgt en aandacht. Als je verschillende vrienden hebt om mee te spelen. Als je de ruimte krijgt om te oefenen, te vallen en weer op te staan. En van alles op een speelse manier te ontdekken. Over wie je zelf bent, over andere mensen. Over de wereld, dicht bij huis én verder weg. Als je mag meedoen en mag bijdragen.

Deze positieve ervaringen zorgen ervoor dat je brein groeit en dat je vertrouwen hebt. Dat je met een open en nieuwsgierige blik kijkt naar andere mensen. En flexibel en veerkrachtig kan omgaan met veranderingen en uitdagingen. Van daaruit kan je op een positieve manier bijdragen aan de samenleving. Nu en in de toekomst.

Verantwoorde kinderopvang

Kinderopvang is een grote verantwoordelijkheid. De kinderjaren vormen immers de basis voor je verdere leven. Samen met ouders, leerkrachten en andere betrokkenen kunnen wij het verschil maken. Op basis van onze visie wordt daarom op elke groep en iedere dag gewerkt aan veerkracht, geluk en zelfvertrouwen.

Onze jarenlange ervaring combineren we met de nieuwste wetenschappelijke inzichten. Zo laten we ons inspireren door geluksprofessoren, breinexperts, raketgeleerden, antropologen, pedagogen, deskundigen op het gebied van bewegen en voeding. En werken we nauw samen met verschillende grote universiteiten (van Nederland).

Niet voor niets stelt ook de overheid hoge eisen aan de kwaliteit van de kinderopvang. Het is onze opdracht om invulling te geven aan de vier pedagogische doelen, zoals beschreven in de Wet kinderopvang en in het Besluit kwaliteit kinderopvang (zie kader). Deze doelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en verweven met onze manier van werken.

De kinderopvangondernemer draagt er zorg voor dat, rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden:

- a. op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;
- b. kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;
- c. kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden, en
- d. kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Uit: Besluit kwaliteit kinderopvang, artikel 2 en artikel 11 (per 1 januari 2018)

De 10 uitgangspunten van Partou

Onderstaande tien uitgangspunten spelen een belangrijke rol in onze visie op pedagogische kwaliteit. Ze sluiten bovendien naadloos aan bij de vier pedagogische basisdoelen voor de kinderopvang (zie hierboven) en bij onze kernwaarden samen zorgen, samen spelen en samen groeien.

1. Met elkaar

Sociale vaardigheden & groepsdynamiek

Op de groep trekken we de hele dag met elkaar op. Het is belangrijk is dat kinderen zich emotioneel veilig voelen, zodat ze de saamhorigheid van de groep kunnen ervaren. Door middel van een vast dagritme, groepsregels, rituelen en vieringen, een eigen haakje aan de kapstok en foto's van activiteiten werken we aan de emotionele veiligheid van kinderen én aan de saamhorigheid.

Doordat ze deel uitmaken van de groep kunnen kinderen verschillende rollen spelen en uitproberen: waar blink ik in uit? Wat maakt mij bijzonder en waarin lijk ik juist op anderen? Ben ik de oudste of de jongste? Wat durf ik en wat durven anderen? Wie leidt en wie volgt?

Ook voor het oefenen met sociale vaardigheden is de groep een uitstekende omgeving. Spelenderwijs oefenen ze met het luisteren naar elkaar, samen oplossingen bedenken, vrienden maken, samenwerken. Een meningsverschil, conflict of ruzie hoort hier ook bij. We helpen kinderen hiermee om te gaan en hun emoties te benoemen. Zowel individueel ('Ik zie dat je verdrietig bent, klopt dat?') als voor de hele groep ('Ik zie dat jullie zin hebben om naar buiten te gaan!').

We helpen kinderen om binnen de groep relaties en vriendschappen aan te gaan, door activiteiten te kiezen die sociaal contact tussen kinderen stimuleren. Bijvoorbeeld een bal overgooien, elkaars namen oefenen, samen muziek maken en sporten. Al dit soort activiteiten verbindt en brengt plezier. We vieren ook verschillende feesten, zoals de verjaardagen. Dat geeft kinderen het gevoel erbij te horen. Ze herkennen het ritueel: we zingen liedjes en maken grappige bewegingen, waarbij jij als jarige het middelpunt bent.

Elke groep is anders, omdat ieder kind anders is. De groepssfeer hangt af van allerlei factoren en kan per dag verschillen. De combinatie van kinderen in de groep is bepalend voor de groepsdynamiek. Om deze dynamiek positief te beïnvloeden, bedenken we samen met de kinderen afspraken over wat we belangrijk vinden en hoe we met elkaar willen omgaan. We respecteren ieders mening en gevoelens. De kinderen betrekken we actief in het groepsproces: iedereen praat mee over wat er goed gaat en wat beter zou kunnen.

Kleuters trekken graag met elkaar op en spelen voor korte momenten samen of naast elkaar. Echt delen is nog lastig. We spelen in kleinere groepjes om dat te stimuleren. Of we vragen de kinderen om samen een klusje te doen en betrekken ze bij het troosten en helpen van elkaar. En als we naar buiten gaan, helpen de oudere kinderen de jongere kinderen met het strikken van de veters. En we doen imitatiespelletjes, waarbij we elkaar nadoen met springen, kruipen en dergelijke.

Oudere kinderen voelen zich vaak aangetrokken tot kinderen met dezelfde interesse. Zij gaan samen

skaten, voetballen of creatief aan de slag. Jongens en meisjes krijgen dan ook meer behoefte om apart van elkaar te spelen.

2. Diversiteit

Samen verschillend

We zijn ons ervan bewust dat kinderen ons spiegelen. Onze houding en gedrag worden feilloos door de kinderen gekopieerd. Een positief voorbeeld geven is daarom ontzettend belangrijk.

Zeker als het gaat over hoe wij omgaan met elkaar en met verschillen. We willen hen laten zien dat iedereen uniek is én gelijkwaardig.

Dat vraagt van ons en van de kinderen nieuwsgierigheid en een open blik. Gelukkig hebben kinderen dat van nature. Hoe meer verschillen ze zien en tegenkomen, hoe makkelijker het is daar (later) op in te spelen en in mee te bewegen.

Door elkaars achtergrond te leren kennen, kunnen kinderen zich makkelijker in elkaar verplaatsen en elkaar beter begrijpen of elkaar helpen. We helpen kinderen om met plezier en met respect om te gaan met ieders gewoontes, karaktereigenschappen, wensen, voorkeuren en omstandigheden. Zo helpen we de kinderen onze diverse wereld te ontdekken.

Soms is er een kind op de groep dat speciale zorg en aandacht nodig heeft. We bespreken dan met de ouders wat we belangrijk vinden voor het kind, zodat het volwaardig mee kan doen met het groepsproces. En hoe we de andere kinderen hierbij betrekken.

Ook willen we een respect-voor-verschillen-houding creëren door foto's van alle gezinnen op te hangen. Ook bieden we spelmaterialen, boekjes en liedjes aan die herkenbaar zijn en diversiteit uitstralen en vieren we verschillende feesten.

Ook als team onderling bespreken we de verschillen en waar we elkaar in kunnen vinden.

Zo proberen we een positieve sfeer te creëren, waarbij iedereen zich thuis voelt. Wij zijn alert op pesten of buitensluiten en nemen die signalen serieus.

De wereld van vandaag is digitaler dan ooit. Overal komen kinderen in aanraking met media. Wij helpen kinderen mediawijs te worden. We leren hen om kansen die media bieden te benutten, maar ook wat de risico's zijn. Hoe je media veilig kunt gebruiken dus. Door hier samen over te praten en het slim te gebruiken, oefenen we meteen vaardigheden als samenwerken, kritisch denken en problemen oplossen.

3. Ieder kind is uniek

Eigen tempo & een beetje hulp

Ieder kind is anders en ontwikkelt zich op zijn eigen manier. En in zijn eigen tempo. We geven de kinderen daarom veel ruimte om te oefenen. Om nieuwe dingen te ervaren en te leren. Als het nog niet lukt, moedigen we ze aan om het nog eens te proberen. Ook als ze zelfstandig spelen, blijven we altijd beschikbaar. Ondertussen kijken we hoe de ontwikkeling verloopt en of kinderen lekker in hun vel zitten.

Kleuters experimenteren graag. Zij zoeken steeds nieuwe ervaringen en leren door te doen. Op die momenten laten we de kinderen ongestoord spelen, terwijl wij observeren. Zo verzamelen we informatie over de ontwikkeling van de kinderen, over hun belangstelling of over de manier waarop ze samenspelen.

Op deze leeftijd vinden kinderen het soms fijn om al wat langer uit het zicht spelen. Maar ze hebben ook aandacht nodig voor hun spel en de uitdagingen die ze daarbij tegenkomen. We zijn daarom wel continu beschikbaar, maar soms wat meer op afstand. Kinderen die niet of moeilijk tot spel komen, stimuleren we door samen iets te kiezen. We spelen dan even met ze mee of koppelen het kind aan een ander kind met dezelfde interesse. Kinderen die niet of moeilijk tot spel komen, stimuleren we door samen iets te kiezen, even met ze mee te spelen en het kind eventueel te koppelen aan een ander kind met dezelfde interesse.

Op andere momenten is onze rol actiever. Dan verrijken we het spel door mee te doen. En door vragen te stellen. 'Voor wie zijn jullie de taart aan het maken?' Of iets nieuws toe te voegen: vragen waardoor kinderen aan het denken worden gezet of tot ontdekkingen komen. 'Oh, is de pop jarig, wat doen we als iemand jarig is?'

Kinderen van 7 tot 9 jaar gaan meer rationeel en logisch nadenken. Ze willen meer kennis opdoen en hebben allerlei vragen. Ook kunnen ze zich al beter verplaatsen in de ander. Ze zijn meer gericht op leeftijdsgenootjes dan op volwassenen en vriendschappen worden steeds belangrijker. Op deze leeftijd willen kinderen er graag bij horen en oefenen ze met hun rol in de groep. Ze worden steeds zelfstandiger en daarmee verandert onze rol ook. Wij blijven wat vaker op afstand. En soms nemen we wat meer de leiding.

Kinderen van 10 tot 12 jaar gaan meer en meer op zoek gaan naar hun eigen identiteit. Ze vragen zich af: wat wil ik en wie ben ik? De wereld om hen heen wordt steeds groter en de zoektocht naar een eigen plek in deze wereld hoort daarbij. We praten over van alles en gaan moeilijke onderwerpen niet uit de weg. Dat leert kinderen een eigen mening te vormen. En begrip en respect te hebben voor verschillen. In deze periode stellen wij ons op als coach, inspirator, mentor en adviseur. We werken met humor en af en toe een knipoog.

Observeren van kinderen

We observeren de kinderen continu om hen beter te leren kennen en begrijpen. Maar ook om in te kunnen spelen op hun behoeftes, mogelijkheden en uitdagingen. Daarbij letten we bijvoorbeeld op het welbevinden, de mate waarin een kind lekker in zijn vel zit. Ook kijken we naar de ontwikkeling van het individuele kind én of iedereen zich nog prettig voelt in de groep.

Naast deze dagelijkse observaties, volgen we de ontwikkeling van kinderen ook structureel met een observatiemethode. De resultaten daarvan bespreekt de mentor minimaal een keer per jaar met de ouders.

Soms ontstaan er zorgen over een kind. Natuurlijk bespreken we onze zorgen altijd met ouders, zodat we samen passende ondersteuning kunnen zoeken. Als wij dit niet zelf kunnen bieden, kijken we samen naar hulp van buitenaf. We helpen ouders altijd zo goed mogelijk. Daarbij maken we gebruik van ons eigen stappenplan voor het signaleren en bespreken van zorgen. En al het van toepassing is de Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag voor de kinderopvang.

Mentor

Ieder kind heeft een eigen mentor. Tijdens het intakegesprek horen nieuwe ouders en kinderen wie dit is en wat zijn of haar rol is. Dit aanspreekpunt is altijd een vaste pedagogisch medewerker die het kind al snel door en door kent. Als het kind een andere mentor krijgt, bijvoorbeeld omdat het naar een andere groep gaat, dan laten we weten wie de nieuwe mentor is.

4. Kinderen in hun kracht

Eigen stem & talent ontdekken

De buitenschoolse opvang is een soort mini-maatschappij. Waar kinderen kunnen oefenen met alles wat je nodig hebt om mee te doen in een democratische samenleving. Oefenen met luisteren, je mening geven, omgaan met weerstand, verschillende ideeën, probleemoplossend denken, samenwerken en keuzes maken.

We geloven in de kracht van ieder kind. We nemen kinderen, hun meningen en ideeën van jongs af aan serieus. Bijvoorbeeld door samen te kiezen wat we gaan doen. Kinderen die meepraten en hun eigen ideeën in kunnen brengen, krijgen meer zelfvertrouwen. Ze ervaren dat er ook met hen rekening wordt gehouden. Ze doen ertoe. Wij noemen dit ook wel kinderp participatie.

We leren kinderen naar elkaar te luisteren, rekening te houden met elkaar en ook voor elkaar te zorgen. Dat is niet altijd gemakkelijk. Omdat ze speelgoed soms toch moeten delen en je nu eenmaal

niet altijd je zin kan krijgen. Als het moeizaam gaat, kijken we eerst of ze het zelf op kunnen lossen. Zo niet, dan helpen we bij het onderhandelen en het weer goedmaken.

Een beetje hulp bij het onder woorden brengen van emoties, ideeën, verlangens kan al een groot verschil maken. Zo ervaren kinderen dat ze invloed hebben en worden gezien en gehoord.

De pedagogisch medewerker laat de kinderen meebeslissen over het activiteitenprogramma, spelmateriaal en de inrichting van de ruimte. Dat maakt de kinderen er bewust van dat zij medeverantwoordelijk voor het welzijn van de groep.

Kleuters gebruiken steeds meer taal om aan te geven wat ze willen en nodig hebben. We stimuleren dit door actief te luisteren. Door mét kinderen te praten, door te vragen en nieuwsgierig te zijn.

Oudere kinderen laten hun stem steeds meer horen. Wij stimuleren dit vanuit de gedachte dat we kinderen willen voorbereiden op onze ingewikkelde, veranderende en diverse samenleving. Onze houding is dan ook participierend: we durven de controle los te laten, flexibel te zijn en we luisteren graag naar de ideeën ervan. Met de oudere kinderen overleggen we dan ook regelmatig over de inrichting, (spel)materialen en het activiteitenprogramma.

5. Echt contact

Interactie & persoonlijke aandacht

Om echt contact te maken met elkaar, relaties op te bouwen en een hechte groep te vormen, moeten kinderen zich veilig voelen in de groep en in de ruimte. Alleen dan kunnen ze zich optimaal ontwikkelen. Wij zien de pedagogisch medewerker dan ook niet als dirigent – een bepalende factor, maar meer als iemand die meespeelt, ruimte geeft en het ritme aanpast als dat nodig is.

Iedereen wordt betrokken bij wat er allemaal gebeurt. We praten de hele dag door met de kinderen en met elkaar. Zo zorgen we ervoor dat we continu afstemmen en reflecteren op onze eigen houding en ons eigen handelen.

We communiceren met aandacht en belangstelling met de kinderen. We blijven in de buurt en reageren op zo'n manier op hun signalen dat zij zich gezien en gehoord voelen. Dat doen we met of zonder woorden. Door te praten, samen te lachen, knuffelen of gewoon even oogcontact te hebben. Ook als kinderen al wat ouder zijn en meer ruimte voor zichzelf willen, houden we contact (op enige afstand).

Ieder kind is uniek. Met eigen ideeën en wensen. Daar is alle ruimte voor. We laten kinderen zoveel mogelijk

zelf doen en kiezen. Daar helpen we bij door woorden te geven aan wat ze willen. En bij het verwoorden van hun mening. Onderhandelen en omgaan met teleurstellingen horen daar ook bij. Als dat nog niet zo goed lukt, helpen we de kinderen door op een warme manier uitleg te geven.

Het ritme en de flow op de groep zijn dynamische processen. Soms krijgen kinderen de vrijheid om zelf het initiatief te nemen en soms is er meer structuur nodig. Dan nemen wij op een positieve manier de leiding.

Om kinderen te helpen overzicht te houden over de dag en wat er komen gaat, geven we op tijd aan wat we van kinderen verwachten en over hoe we met elkaar omgaan. We herinneren ze er op een vriendelijke manier aan als ze de 'regels' even zijn vergeten. Zo krijgen ze niet het gevoel dat ze niks mogen en het steeds niet goed doen. Soms zijn duidelijkere grenzen nodig en zijn we stellig, maar vaak is afleiding bieden al genoeg. We begrenzen gedrag als dat nodig is, maar geloven niet in straffen. Wel in aandacht voor wat er goed gaat en kinderen daarvoor complimenteren.

We communiceren de hele dag door met de kinderen. We luisteren, observeren en moedigen kinderen aan om hun gedachten en gevoelens te verwoorden. Ook benoemen we steeds wat we doen en wat er gaat gebeuren. Dat geeft kinderen houvast.

Een fijne sfeer op de groep ontstaat in samenspel. Hoe de kinderen en volwassenen met elkaar omgaan, is allesbepalend. Wij zijn ons bewust van onze voorbeeldrol. Dus praten we positief met elkaar en met de kinderen. Zo ontstaat ook een grotere kans op prettige interacties tussen kinderen.

Daarnaast prikkelen we kinderen om met elkaar in gesprek te gaan. Of nodigen we ze uit om samen mee te doen met een spel. Ook helpen we kinderen door ze laten oefenen met om de beurt iets doen en ze naar elkaar te laten luisteren. Een meningsverschil of kleine ruzie hoort daar ook bij. We bemiddelen vooral door kinderen te stimuleren om het zelf op te lossen. Verrassend vaak kunnen ze dat heel goed. En als het nodig is, helpen we door vragen te stellen en samen een oplossing te bedenken.

Spelenderwijs leren kinderen heel veel van elkaar. En van ons. Ze leren door anderen na te doen. Omdat we een voorbeeldrol spelen, zijn stellen we ons positief, speels en optimistisch op. We kijken met een open blik en zijn er voor kinderen. We observeren goed, zodat we zien waar ontwikkelkansen liggen. Zo kan een kind een volgende stap zetten in zijn ontwikkeling.

Wij geven ruimte en benoemen wat we zien. We stimuleren de kinderen om dieper in hun spel te komen door een vraag te stellen of spel materiaal, activiteit of andere toevoeging te doen. De leiding over het spel laten we vooral bij de kinderen.

Wennen

Ouders en kinderen zich welkom laten voelen, begint al bij de rondleiding en het intakegesprek. De eerste

periode is omschakelen. Voor kinderen en voor ouders. Daarom vinden we het belangrijk dat we de daar de tijd voor nemen. Iedereen moet elkaar nog leren kennen en zijn weg vinden op de groep en de locatie.

Een kleuter die voor het eerst naar de bso komt, kan deze nieuwe situatie nog niet overzien. Na een intensieve dag op school met allerlei nieuwe regels en gezichten, is er op de bso weer een nieuwe situatie. Ze zoeken soms letterlijk naar houvast, iets vertrouwds. Het meenemen van een knuffel of bekend speelgoed kan dan helpen. Ook een vast ritme, vaste pedagogisch medewerkers en hulp om letterlijk de weg te vinden in het gebouw, helpen hierbij. Dat alles maakt de middag voor het kind voorspelbaar.

Oudere kinderen kunnen nieuwe situaties sneller en beter overzien. Maar ook voor hen geldt dat uitleg over gewoontes, regels en waar alles staat, zorgt voor houvast.

Komt een kind voor het eerst naar de bso, dan stelt de pedagogisch medewerker het kind voor aan de groep, de andere kinderen stellen zichzelf voor. Als er een nieuw kind met een fysieke beperking of gedragsprobleem in de groep komt, bespreekt de pedagogisch medewerker vooraf met de ouders (en, afhankelijk van de leeftijd, met het kind zelf) wat en hoe ze dat deelt met de andere kinderen en hun ouders.

Om het kind zich snel op zijn gemak te laten voelen, voeren we gesprekken over thuis, over school, over de activiteiten en over gebeurtenissen in de groep. We vertellen over ons vaste dagritme, zodat het kind weet wat er allemaal gaat gebeuren. Soms helpt een ander kind daarbij. Als maatje, dat het reilen en zeilen op de groep al goed kent. Ook door de steeds terugkerende rituelen rond het vaste middag-ritme, voelen kinderen zich vaak al snel thuis.

Wij stimuleren het kind om relaties en vriendschappen aan te gaan met de andere kinderen in de groep, door het kind te begeleiden bij het meespelen in een klein groepje. De kinderen die al langer naar de bso komen, stimuleren we om met het nieuwe kind te spelen en het te helpen.

Bij de start van elk nieuw schooljaar besteden we aandacht aan het weer wennen op de bso. De kinderen zitten in een andere klas op school, hebben een andere meester of juf. En op de bso zijn ook veranderingen: misschien een andere leeftijdsgroep, nieuwe kinderen, kinderen die verhuisd zijn et cetera. Dus gaan we opnieuw kennismaken met elkaar, met de groep en met de binnen- en buitenruimte.

Wennen bij overgang naar een andere groep

Op locaties met horizontale groepen (met kinderen van ongeveer dezelfde leeftijd) in plaats van verticale groepen (kinderen van verschillende leeftijden), stappen de kinderen op een gegeven moment over naar een andere leeftijdsgroep. Ook dan nemen we de tijd om ze te laten wennen, bijvoorbeeld door af en toe even langs te gaan bij de nieuwe groep. Er verandert voor de kinderen immers best veel: een andere

ruimte, andere kinderen, nieuw speelgoed en andere pedagogisch medewerkers. Was je als kind eerst de oudste op de groep tot 6 jaar, nu ben je weer de jongste. We nemen bij deze overgang dan ook de tijd om met het kind en de ouders te praten over de veranderingen en bijbehorende emoties.

6. Elk moment is goud waard

Dagritme & fijne overgangen

Wat we ook doen, op elk moment van de dag zorgen we voor een fijne sfeer. We luisteren naar elkaar, groeien en genieten. Elke dag heeft een voorspelbaar en vertrouwd ritme, waardoor kinderen zich emotioneel veilig voelen. Ze weten wat er gaat gebeuren en kunnen zich daarop instellen. Het dagritme heeft steeds dezelfde vaste momenten en activiteiten, zoals spelen, samen eten en drinken. Steeds in dezelfde volgorde, maar niet per se op dezelfde tijd. Als de kinderen verdiept zijn in een bouwwerk of in een spel in de tuin, dan stellen we het eetmoment wat uit.

Rituelen helpen bij de overgang naar een volgend moment. Zo kondigen we een eetmoment bijvoorbeeld altijd van te voren aan. Dat geeft de kinderen de tijd om hun spel af te sluiten en zich voor te bereiden op wat gaat komen.

Voor kinderen is de bso tijd vrije tijd. En een overgang tussen school en thuis. Eenmaal uit school willen sommige kinderen even tot rust komen of huiswerk maken, anderen willen juist even uitrazen en vooral bewegen. En soms is er een luisterend oor of knuffel nodig. We kijken wat elk individueel kind nodig heeft en spelen daarop in.

Voor kleuters is de overgang naar school en de bso een hele stap. Ze zijn vaak moe als ze binnenkomen en vol van wat er die dag allemaal is gebeurd. Ze kunnen dan even bij ons 'hangen', rustig wat eten en drinken en hun verhalen kwijt. Zo laden ze zichzelf op om vervolgens weer vol energie te spelen.

Ook voor de oudere kinderen is de overgang van school naar de bso soms even pittig. Van de ene naar de andere wereld. Met een andere sfeer, andere kinderen. Ieder kind heeft dan iets anders nodig. Uitblazen, weer opladen. Soms liefst alleen op de bank, soms met een groepje vrienden. Deze keuze maken ze zelf. Wij kijken en bespreken met hen wat ze nodig hebben. Zodat de middag voor iedereen lekker kan beginnen.

7. Inrichting & (spel)materialen

Ruimte om te onderzoeken

In de groepsruimte moet iedereen zich op zijn gemak voelen en altijd iets te doen en te ontdekken hebben. De inrichting van onze groepen is daarom huiselijk én speels. Dat geldt ook voor de buitenruimte.

Op de groepen vind je dan ook hoeken voor diverse activiteiten. Een hoek om samen te bouwen, een plek om je terug te trekken en buiten ruimte om te fietsen of de natuur te ervaren bijvoorbeeld. Elke hoek heeft open kasten, waardoor kinderen ook zelf speelgoed kunnen pakken en weer opruimen.

De inrichting van de groep en de spelmaterialen stemmen we af op de ontwikkelingsfase en de interesses van de kinderen. We houden ook rekening met hun verschillende manieren van spelen. Zo is er ruimte voor wat drukker spel en een plek voor rustiger spel. Kinderen kunnen kiezen waarmee, met wie en waar ze willen spelen. Ook gaan we soms naar een andere ruimte, zoals een gezamenlijke hal of het atelier. Omdat het spelen met andere materialen of met andere kinderen een extra impuls geeft aan het onderzoeken.

Kinderen zijn graag met allerlei spullen in de weer. Een pan, vergiet, bladeren en modder is vaak minstens zo interessant als écht speelgoed. De materialen zijn eigenlijk alleen een middel om tot spelen te komen. Sommige kinderen hebben dat nauwelijks nodig en anderen juist wel. Daarom wisselen we regelmatig van (spel)materiaal. We kijken daarbij goed naar de groep, de interesses en de ontwikkelingsfase van de kinderen.

Alle spelmaterialen zijn goed zichtbaar voor de kinderen, geordend, schoon en compleet. We zetten het aantrekkelijk neer. Uitnodigend om mee te spelen. En we ruimen het zo op, dat ze de volgende keer zo weer verder kunnen met hun ontdekkingstocht.

Buiten is er ruimte voor grotere grovere en snellere bewegingen (rennen, hinkelen, fietsen), het ontdekken van de natuur (insecten, vogels, planten, vlinders). We gaan elke dag naar buiten om samen te sporten of gewoon lekker te chillen.

Voor kleuters hebben we materialen die te maken hebben met kleuren, vormen, ontluikende geletterheid, ontluikend rekenen en techniek. Ook het nabootsen van de grote mensen wereld en rollenspel is belangrijk: verkleedkleden, allerlei spullen uit de grote mensen wereld, puzzels, muziekinstrumenten.

Voor oudere kinderen hebben we oude apparaten om uit elkaar te halen en weer in elkaar te zetten, materialen voor sport en spel, groepsactiviteiten en spelletjes. Natuurlijk zijn er ook boeken en stripboeken en allerlei materiaal voor de creatieve expressie. Als het kan, hebben we aparte ruimtes voor specifieke activiteiten, zoals een atelier, een ruimte met een podium of een plek om te chillen met je vrienden.

Op de bso denken de kinderen mee over de inrichting en het (spel)materiaal, zo weten we dat het altijd passend is bij hun behoefte en interesses. Het samen gezellig maken van de ruimte zorgt voor extra verbondenheid. Het maakt de groepsruimte van ons allemaal. Een plek waar je graag bent en waar je invloed op hebt.

8. Spelen en ontdekken

Vrij spel, plezier & nieuwsgierigheid

Kinderen zijn net wetenschappers. Met ogen vol verwondering en een nieuwsgierige blik. Vanaf hun geboorte af aan spelen ze, zijn ze op onderzoek.

Naarmate kinderen ouder worden, gaan ze steeds meer samen spelen. Zij kunnen zich steeds beter concentreren, beheersen, plannetjes maken en uitvoeren. Ze gaan hun grenzen verleggen en onderzoeken hoe hoog en snel ze kunnen gaan. Ze leren over materialen, kleuren, grootte. Maar ook over humor, wat wel en niet mag en hoe je keuzes maakt. En hoe je anderen van jouw ideeën kan overtuigen, zonder ze een duw te geven. Dat gaat eerst echt niet vanzelf. Dat moet je oefenen, samen met de anderen kinderen en volwassenen op de groep.

Tijdens de vrij spelmomenten laten we kinderen zoveel mogelijk zelf bepalen wat ze willen ontdekken. Maar ook wat, hoe en waarmee ze spelen. We volgen dit, zijn in de buurt en helpen soms het spel weer op gang of voegen iets toe. En dan doen we weer een stapje terug en kijken we.

Per situatie bekijken we hoeveel ruimte we kunnen geven en of het nodig is om even bij te springen. Het ene kind kan best nog die tree hoger, een andere kind vindt al voldoende uitdaging in de eerste trede. Door het spel goed te volgen, naar de gezichtsuitdrukking te kijken en te luisteren naar het stemgeluid van een kind, zien we of het nodig is om te helpen.

Buiten spelen kinderen op een andere manier dan binnen. De ruimte, het weer, de natuur, het licht en de ondergrond zorgen voor nieuwe ervaringen, waardoor ook het spel en het onderzoek van kinderen verandert.

Buiten is alle ruimte voor grotere, grovere en snellere bewegingen (rennen, hinkelen, fietsen), het ontdekken van de natuur (insecten, vogels, planten), en andere elementen zoals de zon, schaduw, regen, sneeuw en wind. Er zijn andere associaties en uitdagingen en daardoor inspireert het kinderen tot ander spel. De nieuwe mogelijkheden zorgen ook voor verdieping in het spel, maken kinderen zelfstandig en vergroten het oplossingsgericht denken.

Kleuters gaan steeds meer samen spelen. Zij kunnen zich steeds beter concentreren, beheersen, plannetjes maken en uitvoeren. Ze verleggen hun grenzen en onderzoeken hoe hoog en snel ze kunnen gaan. Ze leren van alles over materialen, kleuren, grootte. En over humor, wat wel en niet mag en hoe je keuzes maakt. Of hoe je anderen van jouw ideeën overtuigt, zonder ze een duw te geven. Dat gaat niet vanzelf. Het is een kwestie van oefenen, samen met de andere kinderen en volwassenen op de groep.

Voor oudere kinderen worden het spelen met elkaar en competitie spel, het willen winnen, steeds

belangrijker. Wie is de sterkste, slimste of snelste? We spelen graag spelletjes met kinderen waar plezier centraal staat en niet alleen het winnen. Iedereen mag en kan meedoen. En spelen we een competitie spel, dan leren we hen ook aandacht te hebben voor de verliezers. Hoe ga je om met je verlies? Regelmatig doen we spellen aan waarbij het gaat om samenwerking en plezier maken. Dus even geen winnaars en verliezers.

Kinderen vanaf een jaar of acht kunnen al wat langer zonder direct toezicht spelen. We laten weten waar en hoe we bereikbaar zijn en gaan met enige regelmaat kijken: hoe gaat het, wie staat er voor? Ontwikkelingen en trends in spel bij kinderen worden gevolgd, bijvoorbeeld door knikkers en knikkerpotten aan te bieden in de knikkertijd. Of mee te gaan met een plotselinge rage zoals voetbalplaatjes verzamelen.

9. Verrijkende activiteiten

Variatie & uitdaging

Door spelenderwijs te ontdekken, leren kinderen elke dag iets nieuws. Dat doen ze tijdens vrij spel en tijdens de activiteiten die we aanbieden. Wij zorgen voor voldoende afwisseling tussen die twee.

Elke dag doen we diverse activiteiten. Denk aan buitenspelen, bewegen, lezen, muziek, en activiteiten op het gebied van creativiteit en techniek. Door deze variatie krijgen kinderen de kans om hun talenten te ontdekken. En er zijn jaarlijks terugkerende activiteiten, zoals Vriendjesweek en Modderdag.

Elke locatie werkt met een planning boordevol thema's en activiteiten. We zorgen ervoor dat de binnen- en buitenactiviteiten passen bij de ontwikkelingsfase van de kinderen op de groep. En waar mogelijk kiezen we samen met de kinderen wat we allemaal gaan doen.

Tijdens de activiteit kunnen kinderen zelf materialen kiezen en bedenken hoe ze de activiteit willen uitvoeren. Als je tekent, kan gras oranje zijn en vuur blauw. Bij elke activiteit kun je iets nieuws leren. Dat proces vinden we belangrijker dan het resultaat. Spelenderwijs ontdekken blijft dus ook tijdens een meer gestructureerde activiteit centraal staan.

Als we zien dat kinderen hun interesse verliezen of dat het te moeilijk of te makkelijk is, passen we de activiteit aan of ronden we af. En kinderen die liever niet (meer) mee willen doen, bieden we alternatieven aan.

Kleuters stimuleren we om zelf keuzes te maken. Voor we starten, vertellen we de kinderen wat er allemaal te doen is. En kinderen die moeilijk tot spel komen geven we extra aandacht en helpen we op weg door samen te praten over de activiteit.

Kleuters helpen graag mee met dagelijkse klusjes. Daar betrekken we ze dan ook graag bij. Zoals bij het tafeldekken, afruimen, was opvouwen, eten klaarmaken, boodschappen doen en tuinieren. Fruit schillen en snijden bijvoorbeeld doen we zoveel mogelijk aan tafel, zodat de kinderen mee kunnen doen, kijken en praten.

Kinderen vanaf een jaar of 7 willen graag dingen ondernemen waar ze iets nieuws van leren. Niet alleen maar voetballen, maar trucjes met de bal leren. Daarom maken we passende activiteitenprogramma's en organiseren we workshops. De kinderen praten mee over de inhoud van de activiteiten.

Vanaf een jaar of 10 willen kinderen minder vaak mee doen met gezamenlijk activiteiten en zullen ze veel meer hun eigen plan trekken, met activiteiten die ze op dat moment bedenken.

10. Ouders & onderwijs

Samenwerken

De kinderopvang is een aanvulling op wat er thuis gebeurt. Net als de basisschool of de sportclub.

Samen met ouders zorgen we voor een soepele overgang van thuis naar de opvang en andersom. Door een relatie op te bouwen, die verder gaat dan alleen informatie uitwisselen, creëren we betrokkenheid. We zorgen voor een sfeer waarin we kunnen praten over de ontwikkeling van een kind, over hoe het in zijn vel zit en wat er nodig is om het goed te begeleiden.

Tijdens het brengen en halen maken we graag tijd om te horen wat het kind thuis heeft meegemaakt of om te vertellen hoe de dag bij ons is gegaan. Soms even kort, soms wat uitgebreider. Als het nodig is, plannen we graag een moment om wat langer door te praten.

Met onze ouder-app houden we ouders op de hoogte van wat er allemaal gebeurt. We delen regelmatig een dagverslag of foto.

Daarnaast zijn er vaste momenten waarop wij ouders informeren of met hen in gesprek gaan over de ontwikkeling van hun kind. Denk hierbij aan de overgangsgesprekken, tussentijdse gesprekken over de ontwikkeling, ouderavonden en nieuwsbrieven.

Een goede vertrouwensband met ouders zorgt ervoor dat we de leuke dingen kunnen delen. En elkaar ook weten te vinden als het minder goed gaat.

Oudercommissie

Wij horen graag wat ouders van ons beleid en onze aanpak vinden. Dat kan op allerlei manieren. Elke locatie heeft een oudercommissie, of maakt gebruik van een andere vorm van ouderraadpleging. Een paar keer per jaar vraagt de locatiemanager de leden om mee te denken en praten. Bijvoorbeeld over de uitvoering van het pedagogisch beleidsplan, het Veiligheid- en gezondheidsbeleid en voeding. De oudercommissie heeft dan adviesrecht. Daarnaast is de oudercommissie soms betrokken bij het organiseren van ouderavonden en feesten.

In het tweede deel van dit beleid is meer te lezen over de oudercommissie van deze locatie.

Voor meer informatie kunnen ouders altijd bij de locatiemanager terecht.

Samenwerken met scholen

We werken graag samen met basisscholen. Dat kan op veel verschillende manieren. Bijvoorbeeld door afspraken te maken over activiteiten en over de overdracht, als kinderen van school naar de bso komen. Soms gaat het nog een stap verder. En werken we met een gezamenlijke visie op spelen, leren, samenleven, samenwerken en communicatie. In dat geval maken we beide deel uit van een zogenaamd integraal kindcentrum (IKC).

Opvang tijdens de vakantie

In de schoolvakanties komen de kinderen hele dagen naar de bso. Dat betekent dat het dagritme anders is. We eten gezellig samen en hebben veel meer tijd voor leuke activiteiten. Ook de samenstelling van de groep is vaak anders dan op de middagen in de schoolweken.

In de vakantie worden de kinderen gehaald én gebracht door de ouders. Bij het brengen zorgt de pedagogisch medewerker voor veiligheid en geborgenheid door voor elk kind en elke ouder aandacht te hebben. Iedereen wordt gezien. Ook zorgen we ervoor dat ouders de praktische afspraken kennen (wel of niet schoenen uit, waar leg je de spullen van het kind), en weten hoe de overdracht gaat en waar ze informatie kunnen vinden (mondeling, schriftelijk, op een informatiebord).

Afwisseling

Elke dag zorgen we voor afwisseling: vrij spel, activiteiten, binnen en buiten spelen. Samen met de kinderen maken we een vakantieprogramma waarbij we op dezelfde manier werken als in de schoolweken, qua uitgangspunten en pedagogisch handelen. Ook deze activiteiten zijn divers en niet verplicht. Er is altijd een alternatief voor een kind dat niet mee kan of wil met een activiteit buiten de bso. Ook plannen we elke dag een aantal rustmomenten. Dat zorgt voor balans en de nodige ontspanning. Als we in de vakantie een activiteit buiten de bso doen, gebeurt dit volgens het protocol 'Activiteiten buiten de locatie.'

Samenstelling

De samenstelling van de groep is in de vakantie altijd net even anders. Soms zijn er bijvoorbeeld kinderen van andere bso's en of kinderen die alleen in de vakanties komen. Anderen zijn er juist niet, omdat ze op vakantie zijn. Ook de pedagogisch medewerkers kunnen nieuw zijn voor sommige kinderen. Dit doet iets met de groepsdynamiek. Iedereen zoekt naar zijn rol en plek in de nieuwe groep.

We zijn ons hiervan bewust en helpen dit natuurlijke proces een handje, zodat er een veilige sfeer ontstaat waarin kinderen zich prettig voelen en samen willen spelen en werken. Zo zorgen we ervoor dat kinderen met elkaar kunnen kennismaken aan het begin van de dag. We maken samen de groepsregels voor de vakantie-opvang en doen we groepsspelletjes. Dit bevordert de samenwerking tussen de kinderen en zo doen ze positieve ervaringen met elkaar op. Ook doen we activiteiten waar kinderen in verschillende groepssamenstellingen aan meedoen en bespreken we eventuele conflicten die tijdens zo'n activiteit ontstaan. Zo wordt het groepsproces bevorderd.

Aan het einde van de vakantie sluiten we deze bijzondere periode samen af. School gaat weer beginnen, de bso wordt weer 'gewoon'. Met een feestje of bijvoorbeeld een tentoonstelling van het vakantiethema, helpen we kinderen bij de overgang van de vakantie naar het schoolleven.

De praktijk

Onze locatie

Smallsteps Bengel is een kleinschalige bso aan de rand van het centrum van Leiden in de wijk Groenoord. Bso Bengel is gevestigd in de ruimtes van SPL (peuterspeelzaal). We maken gebruik van twee groepsruimtes, een gymzaal, een techniekruimte/atelier, een keuken en een buitenruimte. Een peuterspeelzaal, Inzowijs en KDV Bengel zijn onze naaste Buren.

In ons kindercentrum is de voertaal Nederlands.

Wanneer zijn we open?

Onze locatie is open op maandag, dinsdag en donderdag van 14:30 tot 18:30 uur, met uitzondering van officiële feestdagen. In de reguliere schoolvakanties zijn we open van 7:30-18:30 uur. Wil je op de andere dagen opvang, dan kun je terecht bij Smallsteps Jeugdhonk.

Basisgroepen

De kinderen worden opgevangen in een zogenaamde basisgroep. Dit is een vaste groep kinderen. De basisgroep is niet gekoppeld aan een fysieke ruimte. Meerdere basisgroepen kunnen dus samen in een grotere ruimte zijn. De kinderen en hun ouders weten precies van welke ruimte(s) de basisgroep gebruik maakt.

De leeftijdsopbouw in de basisgroepen verschilt. Hieronder zie je de groepsindeling van onze locatie.

Figuur 1. Groepsindeling met leeftijdsopbouw en beroepskracht-kind-ratio

Groepen	Leeftijd*	Maximaal aantal kinderen	Aantal gekwalificeerde pedagogisch medewerkers	Maximaal aantal stagiaires (BBL/BOL)
Plukjes	4-7	20	2	
Dollies	7-13	10	2	
Combi Plukjes/Dollies in vakanties op groep Plukjes	4-13	30	3	

In uitzonderlijke gevallen kunnen we om pedagogische redenen afwijken van de leeftijdsindeling. Dat doen we altijd in overleg met ouders. Bijvoorbeeld als een kind nieuw is en door zijn of haar leeftijd binnen drie maanden zal overstappen naar de volgende groep. Dan bespreken we met de ouders of het voor het kind haalbaar is om direct naar de volgende groep te gaan. Zo zorgen we ervoor dat het kind in een korte tijd niet twee keer hoeft te wennen aan een nieuwe situatie.

Als een pedagogisch medewerker door bijvoorbeeld verlof of ziekte wat langer niet aanwezig is, zoeken wij zoveel mogelijk naar een vaste vervanger.

Op het informatiebord direct naast de deur in de entree kun je zien welke pedagogisch medewerkers op welke dag op de groep zijn.

Samenwerking tussen groepen

We vangen kinderen zoveel mogelijk op in hun eigen groep. Maar op vakantiedagen of dagen waarop er structureel minder kinderen zijn (bijvoorbeeld op woensdagen en vrijdagen), kunnen hele groepen samenwerken in één ruimte. We zorgen ervoor dat er dan een vaste medewerker van elke groep aanwezig is, dat de inzet van medewerkers per afzonderlijke groep klopt en dat de maximale groepsgrootte niet wordt overschreden. In de tabel van de leeftijdsopbouw van de groepen (zie figuur 1), staat welke groepen op welke dag structureel met elkaar samenwerken.

Deze samenwerking tussen groepen heeft voordelen ten opzichte van het werken met kleinere groepen. Er zijn bijvoorbeeld meer speelmogelijkheden en als er door het samenwerken meer pedagogisch medewerkers op de groep werken, draagt dat bij aan transparantie en veiligheid. Ouders en kinderen laten we altijd weten wanneer en waar de groepen samenwerken via het ouderportaal of het informatiebord naast de deur van de groep.

Als er door omstandigheden niet aan één van de bovengenoemde punten kan worden voldaan, zien we het samenwerken van de groepen op als opvang op een tweede basisgroep en vragen wij ouders schriftelijk om toestemming.

Aan het begin en het einde van de dag

Ook aan het begin en aan het eind van de dag, kunnen kinderen in een andere ruimte ontvangen of weer opgehaald worden. Met ouders en kinderen wordt duidelijk gecommuniceerd wanneer en hoe dit plaats vindt via het ouderportaal of het informatiebord naast de deur van de groep.

De kinderen van de Dollies en de Plukjes worden tussen 18.00 – 18.30 uur opgevangen op de Plukjes. Op het bord naast de deur van de groep, kunnen ouders dit lezen.

Tijdens vakantieperiodes

In vakantieperiodes zijn er vaak veel kinderen afwezig. Wij maken daarom voor deze weken een speciaal vakantierooster. Komen er in de vakantie(s) op de groep van een kind minder kinderen, dan kunnen wij die groep opvangen op een andere groep. Wij vragen hiervoor vooraf schriftelijke toestemming van de ouders.

Opvang op een andere locatie

Op woensdag en vrijdag, in vakanties en tijdens een aantal studiedagen worden kinderen opgevangen op locatie Smallsteps Jeugdthunk.

Via Konnect hebben de pedagogisch medewerkers toegang tot alle belangrijke informatie over de kinderen om de dag goed te laten verlopen, Denk aan contactgegevens, allergieën, etc.

Voor kinderen die normaliter op Smallsteps Bengel worden opgevangen, kan de opvang in vakanties op een nieuwe locatie met andere ruimtes en ander speelgoed een aangename afwisseling zijn. Tegelijkertijd kunnen kinderen het ook spannend vinden om naar een andere locatie te gaan. Daar besteden we tijd en aandacht aan door

- kinderen te betrekken in de voorbereiding zoals samen bespreken welke activiteiten op het programma staan in de vakantie.
- met de kinderen te bespreken of zij al kinderen kennen op de andere locatie, vanuit eerdere vakanties, school of vanuit de buurt.
- kinderen rond te leiden op de nieuwe locatie of te laten rondleiden door kinderen van die locatie.
- kennismakingsactiviteiten te doen, zodat kinderen die elkaar nog niet kennen elkaar wel leren kennen.
- bij activiteiten in groepjes ervoor te zorgen dat er bekende én onbekende kinderen in een groepje zitten.
- regels op elkaar af te stemmen en te bespreken met de kinderen.

Activiteiten buiten de eigen groep

Naast de activiteiten die we doen op de eigen groep, doen we ook weleens activiteiten buiten de eigen groep.

Soms maken we gebruik van een andere ruimte in ons gebouw om een activiteit te doen.

We zorgen ervoor dat de kinderen zich tijdens deze activiteiten emotioneel veilig voelen. Ze worden begeleid en kunnen altijd terug naar hun eigen groep. Door het gezamenlijk binnen- en buitenspelen kennen de kinderen elkaar en andere pedagogisch medewerkers.

Tijdens de activiteiten buiten de groep kan de beroepskracht-kind-ratio (BKR) tijdelijk worden losgelaten. Die is afgestemd op de basisgroep (www.1ratio.nl), terwijl kinderen tijdens de open deuren ook elders kunnen zijn. Zo kan een kind altijd weer terug naar zijn eigen basisgroep, als het niet meer mee wil doen aan een activiteit buiten de groep.

Soms gaan kinderen meteen uit school naar een activiteit buiten de eigen basisgroep.

De verschillende ruimtes van de bso bieden veel mogelijkheden. Zo maken we gebruik van de grote zaal, het digitale chill lokaal, het atelier en de keuken. Wanneer we gebruik maken van deze andere ruimte zal er altijd een pedagogisch medewerker bij aanwezig zijn. Wekelijks worden er sport- en spelactiviteiten georganiseerd waarbij we gebruik maken van deze lokalen.

Activiteiten buiten de locatie

Voor kinderen kan het leuk, uitdagend en leerzaam zijn om de nabije omgeving te ontdekken. Daarom doen we soms activiteiten buiten onze eigen locatie. Denk aan een bezoek aan de bibliotheek, het museum, het park of het sportveld. We volgen hierbij altijd het protocol 'Activiteiten buiten de locatie'. Voor vertrek bereiden we ons goed voor o.a. door een uitgebreide checklist op risico's in te vullen. Deze is op te vragen bij de locatiemanager.

Wij informeren ouders hierover tijdens het intakegesprek zodat zij het aan kunnen geven als zij bezwaar hebben tegen één of meer van deze activiteiten.

Onze wekelijkse activiteiten buiten de locatie zijn het bezoeken van de naastgelegen natuurspeeltuin, speeltuin "Rondom de Marendijk", het Leidse houtpark, de kinderboerderij Merenwijk, winkelcentrum "de Kopermolen" en de bibliotheek.

Op rustige studiedagen of op rustige vakantiedagen gaan wij soms met de kinderen een activiteit doen op Smallsteps Jeugdthunk of Smallsteps Pollewop. We doen dat als het aantal aanwezige kinderen te klein is om uitdagende en bij de leeftijd passende activiteiten te ondernemen. Door de kinderen van twee locaties samen te laten spelen, kunnen we uitdagender activiteiten aanbieden en hebben kinderen meer kans om met kinderen van dezelfde leeftijd te spelen.

Voor kinderen kan een nieuwe locatie met andere ruimtes en ander speelgoed een aangename afwisseling zijn. Tegelijkertijd kunnen kinderen het ook spannend vinden om naar een andere locatie te gaan. Daar besteden we tijd en aandacht aan door

- kinderen te betrekken in de voorbereiding zoals samen bespreken welke activiteiten zij zouden kunnen doen wanneer zij op de andere locatie zijn.
- met de kinderen te bespreken of zij al kinderen kennen op de andere locatie, vanuit school of vanuit de buurt.
- met de kinderen te bespreken dat de vertrouwde pm-ers meegaan naar de locatie en dat ze die dus altijd kunnen vragen om hulp als dat nodig is.
- kinderen rond te leiden op de nieuwe locatie of te laten rondleiden door kinderen van die locatie.
- kennismakingsactiviteiten te doen, zodat kinderen die elkaar nog niet kennen elkaar wel leren kennen.
- bij activiteiten in groepjes ervoor te zorgen dat er bekende en onbekende kinderen in een groepje zitten.

Half-uurs-regeling en 3-uurs-regeling in schoolvakanties en op vrije dagen

In de schoolweken zijn er soms even minder pedagogisch medewerkers op de groep. Bijvoorbeeld op momenten dat medewerkers pauze nemen of aan het einde van de middag als er vaak minder kinderen zijn. Dit duurt in totaal nooit meer dan een half uur per dag.

Als we afwijken van de beroepskracht-kind-ratio, werkt minimaal de helft van het aantal vereiste beroepskrachten. In het werkrooster registreren we de werk- en pauzetijden, dit rooster ligt ter inzage op de locatie.

Als de opvang de hele dag duurt (bijvoorbeeld tijdens vakantie-opvang), dan geldt de 3-uurs-regeling. In deze situatie zijn er maximaal drie uur per dag minder pedagogisch medewerkers op de groep. Ook dan werkt minimaal de helft van het aantal vereiste beroepskrachten en registreren we op het werkrooster de werk- en pauzetijden. Dit rooster ligt ter inzage op de locatie.

Figuur 2. Tijden waarop we afwijken van de beroepskracht-kind-ratio.

Groepsnaam	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Plukjes					
Ochtend	8:30-9:15	8:30-9:15		8:30-9:15	
Middag	13:15-14:45	13:15-14:45		13:15-14:45	
Avond	17:15-18:00	17:15-18:00		17:15-18:00	

Figuur 2. Tijden waarop we afwijken van de beroepskracht-kind-ratio.

Groepsnaam	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Dollies					
Ochtend	8:30-9:15	8:30-9:15		8:30-9:15	
Middag	13:15-14:45	13:15-14:45		13:15-14:45	
Avond	17:15-18:00	17:15-18:00		17:15-18:00	

Wenafspraken

Die eerste paar keren op de bso kan best even wennen zijn. Voor kinderen en ouders. Daar nemen we dan ook de tijd voor en maken we samen afspraken over. Goed om te weten: voorafgaand aan de officiële startdatum (zoals vermeld in het contract) kan een kind twee keer een dagdeel komen wennen. Het is dan wel belangrijk dat de getekende plaatsingsovereenkomst is ontvangen door de locatiemanager.

Na de officiële startdatum mag het kind in overleg nog vaker komen wennen. We gaan daarbij altijd uit van de wettelijk vastgestelde beroepskracht kind ratio – het aantal kinderen ten opzichte van het aantal aanwezige pedagogisch medewerkers – en de maximale groepsgrootte. In overleg met de ouders en de pedagogisch medewerker worden de wendagen afgesproken en schriftelijk vastgelegd en ondertekend. Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijk op een groep wennen.

Wennen bij doorstroming naar een andere groep

Als een kind naar een andere groep gaat, spreken ouder(s) en pedagogisch medewerkers samen af hoe we het kind het beste kunnen laten wennen aan de nieuwe situatie. Het aantal keer wennen verschilt per kind. Het is belangrijk dat het kind minstens een keer op de nieuwe groep gaat spelen en eten. Het liefst gaat een kind minimaal drie keer wennen. We starten daar twee weken voor de overstapdatum mee, aan de hand van het wenschema. Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijk wennen op een groep.

Eten en drinken

Een lekkere appel, een bruine boterham met zuivelspread; we genieten graag samen van lekker en gezond eten en drinken. Niet alleen gezond voor de lichamelijke groei, maar ook de ontwikkeling van het brein. Daarbij volgen we de richtlijnen van het Voedingscentrum. Zo drinken de kinderen vooral water en thee. En eten we gezonde tussendoortjes, zoals groente en fruit.

Op verjaardagen houden we de traktaties graag klein en zo gezond mogelijk. Eventueel kunnen we op de groep, bijvoorbeeld samen met de jarige, zorgen voor een gezonde, feestelijke traktatie.

Meer informatie over gezond trakteren staat in ons voedingsbeleid en op de website van het [Voedingscentrum](#) en www.gezondtrakteren.nl.

Als je kind ergens allergisch voor is of een dieet volgt, dan horen we dat graag. Zodat we samen kunnen kijken naar de mogelijkheden binnen ons aanbod. Heeft je kind andere (dieet)producten nodig dan wij aanbieden, dan kun je dit zelf meenemen.

Oudercontacten

Eens per maand wordt er een nieuwsbrief geschreven en verspreid via het ouderportaal. Hierin staat, bijvoorbeeld informatie over de activiteiten, vakanties, belangrijke data en andere locatiespecifieke informatie.

Eens per jaar wordt er een zomerfeest georganiseerd waarbij we de betrokkenheid van ouders erg waarderen. Ouders worden bijvoorbeeld gevraagd hapjes mee te nemen en de georganiseerde activiteiten samen met het kind te doorlopen.

Verdere oudercontacten zijn er tijdens haalmomenten. Mochten er voor aanvang op de bso bijzonderheden zijn, dan verzoeken wij ouders telefonisch contact met ons op te nemen of een bericht te

sturen via het ouderportaal. Wanneer de vragen meer aandacht verdienen plannen we een ander moment in om hier dieper op in te kunnen gaan. Mochten deze gesprekken niet fysiek plaats kunnen vinden dan organiseren wij deze gesprekken ook digitaal middels een videocall.

Oudercommissie

Smallsteps Bengel heeft een actieve oudercommissie met 5 commissieleden die zich inzetten op evenementen, de dag van de pedagogisch medewerkers en het organiseren van een jaarlijks uitje voor de kinderen en hun ouders. Op de informatieborden naast de deur staan de contactgegevens. Ook heeft de oudercommissie een eigen email adres zodat zij makkelijk bereikbaar zijn voor ouders. De oudercommissie komt samen met de locatiemanager 4 keer per jaar bij elkaar om diverse punten met elkaar te bespreken. Naar aanleiding daarvan draagt de oudercommissie eens per drie maanden een stukje tekst aan om te plaatsen in de maandelijkse nieuwsbrief waarin wordt verteld waar de oudercommissie zich zoal mee bezig houdt.

Goed om te weten

Wat als je kind ziek is?

Als je kind ziek is of koorts heeft, zal het zich op de opvang minder prettig voelen. Dan is het goed om te kijken of het mogelijk is om hem thuis te houden. Of misschien twijfel je? Laat dan wel even weten dat je kind niet helemaal fit is. Dan kunnen we daar rekening mee houden en extra letten op ziekteverschijnselen.

Heb je je kind 's ochtends paracetamol gegeven? Ook dat horen we graag, zodat we extra alert kunnen zijn op plotselinge toename van de koorts als de paracetamol is uitgewerkt. Wij zijn terughoudend met het geven van paracetamol.

Als we merken dat je kind zich niet lekker voelt, dan nemen we direct contact met je op om te overleggen wat voor jouw kind het beste is.

Heeft je kind een besmettelijke ziekte, zoals de waterpokken? Dan kan hij - op een enkele uitzondering na - gewoon komen. Wel vragen we je om in dat geval vooraf telefonisch contact op te nemen, zodat we ons kunnen voorbereiden. We volgen altijd de richtlijnen van het RIVM en vragen de GGD om advies over de specifieke situatie (omvang uitbraak, leeftijd van de kinderen, de specifieke infectieziekte). Vertel het ook als je kind een besmettelijke ziekte heeft, maar die dag niet naar ons toe zou komen. Wij kunnen dan andere ouders informeren dat er een uitbraak is op de locatie.

Ook de hoofdluis kent de weg naar de bso. Heeft jouw kind hoofdluis? Laat dat dan even weten, zodat we

andere ouders kunnen informeren. Daarnaast vragen wij je om je kind te behandelen voordat het bij ons komt.

Als er op onze locatie een besmettelijke ziekte heerst (of hoofdluis), laten we dat weten via posters op de locatie en een bericht in de ouder-app.

Persoonlijke eigendommen

Zorg ervoor dat je kind geen kostbare of dierbare bezittingen bij zich heeft, zoals sieraden of dure kleding. Wij zijn niet verantwoordelijk voor diefstal of verlies van eigendommen van kinderen of ouders.

Bezoek je de groep, zorg er dan voor dat jouw persoonlijke eigendommen, zoals je handtas, buiten het bereik van kinderen staan. Zo voorkomen we dat kinderen in aanraking komen met gevaarlijke voorwerpen, zoals aanstekers, medicijnen en dergelijke.

En denk eraan om deuren en hekjes direct achter je te sluiten, zo voorkomen we dat kinderen op voor hen gevaarlijke plekken komen.

Voor het opbergen van persoonlijke eigendommen hebben wij de opbergbakjes. Dit is een kast met lades voorzien van de namen van de kinderen. Hier kunnen papieren, tekeningen en knutselwerkjes in worden bewaard. De jassen gaan aan de kapstok en de tassen gaan in de desbetreffende bakken. Het gebruik van waardevolle eigendommen zoals devices zijn niet toegestaan.

Ophalen van en brengen naar school

Onze locatie haalt kinderen op van verschillende scholen. Het brengen en halen doen we zo:

Woutertje Pieterse	Bus, bakfiets, taxi
Leidse Houtschool	Bus, bakfiets, taxi
Montessorri Oegstgeest	Bus, bakfiets, fiets, taxi
OBS de Vogels	Bus, bakfiets, taxi

Wij werken altijd volgens de afspraken in de haal- en brengplannen per school. Deze liggen ter inzage bij de locatiemanager.

Incidenteel of structureel afnemen van extra dagdelen

Het is mogelijk om structureel of incidenteel een extra dag(deel) opvang af te nemen. Het liefst vangen we kinderen dan op in de eigen groep, zodat ze zich veilig en geborgen voelen. Als er op de eigen groep geen

plek meer is, kunnen we kinderen ook op een andere groep opvangen. We vragen je dan vooraf schriftelijk om toestemming. De locatiemanager kan je informeren over hoe dat in zijn werk gaat.

Een dag ruilen

Wil je je vaste dag een keer ruilen voor een andere dag? Dat regel je eenvoudig via de ouder-app. Jij vult je wensen in en de pedagogisch medewerkers kijken dan of er die dag plek is op de groep. Alle afspraken rond ruilen lees je in de aanvullende algemene voorwaarden bij je overeenkomst. Deze aanvullende algemene voorwaarden staan ook op onze website.

Niet tevreden?

Over wensen en klachten gaan we graag in gesprek. Het liefst op de plek waar de situatie zich voordoet en met de betrokkenen. Zo kunnen wij hopelijk uw zorgen of ontevredenheid snel wegnemen. Komen we er samen toch niet goed uit? Dan kunt u een schriftelijke klacht indienen. De klachtenprocedure kun je opvragen bij de locatiemanager.

Klachten kunnen ook worden voorgelegd aan de Geschillencommissie kinderopvang.

Kwaliteit staat voorop!

Ons pedagogisch beleid omvat alles wat te maken heeft met de uitvoering van onze pedagogische visie in de praktijk. Het beleid wordt grotendeels ontwikkeld door de afdeling Kwaliteit, Pedagogiek & Innovatie. De kwaliteitsmanagers zijn de belangrijkste schakel tussen het centraal vastgestelde beleid en de uitvoering in de praktijk. Partou is opgedeeld in acht regio's. In elke regio werken twee kwaliteitsmanagers. Zij ondersteunen de locatiemanagers en operationeel managers bij het uitvoeren en borgen van beleid. De collega's van de afdeling Learning & Development, ondersteunen daarbij met inspirerende trainingen, inwerkdagen en middelen zoals onze eigen online leeromgeving.

Pedagogisch coaches

Onze pedagogisch coaches spelen een belangrijke rol in het leren en ontwikkelen van pedagogisch medewerkers. Zij ondersteunen pedagogisch medewerkers tijdens hun werk. Zij geven coaching en advies ten aanzien van hun pedagogisch handelen en hun professionele ontwikkeling. Iedere pedagogisch medewerker ontvangt in ieder geval eens per jaar coaching. Op basis van een pedagogisch focusplan. Dat kan zijn individueel of in teamverband.

Elke vaste pedagogisch medewerker, inclusief beroepskrachten in opleiding én de flexibele medewerkers, krijgt zo de nodige aandacht van de coaches. Uitzendkrachten krijgen coaching via het uitzendbureau.

Verdelen van beleid en coaching over de locaties

In het pedagogisch beleid van iedere locatie noteren we jaarlijks – met peildatum 1 januari- hoeveel uren voor beleid en coaching wij voor de hele organisatie minimaal gaan inzetten en hoe wij dat verdelen over de locaties.

De verdeling van beleidsuren is grotendeels gelijk verdeeld over de locaties. Ook de inzet van coaching is grotendeels gelijk verdeeld, maar daar leveren we ook maatwerk. Elk jaar stellen de locatiemanager, kwaliteitsmanager en pedagogisch coach op hoofdlijnen een plan op (pedagogisch focusplan). Soms blijken er in de loop van het jaar aanpassingen nodig. Voor meer informatie over de wettelijke vereisten: <https://www.veranderingenkinderopvang.nl/>

Het aantal uren voor coaching en beleidsvorming bepalen wij aan de hand van de wettelijke rekenregel (voor beleidsontwikkeling: 50 uur x het aantal kindercentra) plus (voor coaching: 10 uur x aantal fte pedagogisch medewerkers). Ook de gemiddelde inzet van inval- en uitzendkrachten wordt daarin meegenomen.

Op 1 januari 2021 hebben wij totaal 968 locaties en 5.096 fte. Uitgesplitst naar beide houders (Partou en Smallsteps) betekent dit dat onze minimale ondersteuning er dit jaar als volgt uit ziet:

Houder	Aantal locaties	Aantal fte	Beleidsuren (locaties x 50)	Coachingsuren (fte x 10)
Partou	390	2.455	19.500	24.547
Smallsteps	578	2.641	28.900	26.413
Totaal	968	5.096	48.400	50.960

In 2021 krijgt onze locatie 50 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 22 uur voor pedagogische coaching.

Jaarcyclus

Het pedagogisch beleid brengen via een vaste ritmiek onder de aandacht gebracht van de pedagogisch medewerkers. Zo is er elk kwartaal een locatiemanagersoverleg en zijn er aansluitend teamoverleggen. De verschillende afdelingen ondersteunen dit proces met informatie en inspiratie. Ook staat er ieder kwartaal een pedagogisch uitgangspunt centraal.

Interne monitoring

De kwaliteitsmanager ziet er samen met de locatiemanager op toe dat het pedagogisch beleid uitgevoerd wordt in de praktijk. Dit doen zij o.a. door ieder kwartaal een locatie te bezoeken en door te vragen op een aantal belangrijke onderwerpen.

De afdeling Monitoring, Wetenschap & Advies monitort verschillende onderdelen van de pedagogische kwaliteit en zorgt voor actuele kennis door onze samenwerking met verschillende universiteiten in Nederland.

Jaarlijkse inspectie door de GGD

In opdracht van de gemeente bezoekt de GGD jaarlijks elke kinderopvanglocatie. De GGD-inspecteur kijkt dan of we voldoen aan Wet kinderopvang en de kwaliteitseisen voor peuterspeelzalen. Bijvoorbeeld op het gebied van ouderinspraak, personeel, veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting, groeps grootte en beroepskracht-kind-ratio. Ook het pedagogisch beleid, de pedagogische praktijk en klachten komen aan bod. Het meest recente inspectierapport vind je op de webpagina van onze locatie. Daarnaast deelt de locatiemanager het rapport met de oudercommissie.

Extra kwaliteit

Al onze locaties voldoen aan de kwaliteitseisen van de wet Kinderopvang. En we doen meer. Zo werken alle locaties volgens ons eigen beleid en vastgestelde procedures. Bijvoorbeeld ons Veiligheids- en gezondheidsbeleid, onze interne zorgstructuur en bieden we onze medewerkers verdiepende pedagogische informatie. Zo zorgen we ervoor dat wij op al onze locaties op dezelfde, deskundige manier werken.

Kwalificatie pedagogisch medewerkers

Alle medewerkers, inclusief inval- en uitzendkrachten, hebben een erkend diploma voor het werken in de kinderopvang en een verklaring omtrent gedrag (VOG). Alle eisen voor pedagogisch medewerkers staan in de cao. Met de daarin genoemde opleidingen voor de kinderopvang (0 tot 4 jaar), kun je ook op de buitenschoolse opvang (4 tot en met 12 jaar) werken. Daarnaast worden er in de cao opleidingen genoemd waarmee je alleen op de bso kunt werken en dus niet in de kinderdagopvang.

Beroepskrachten-in-opleiding, stagiairs en vrijwilligers

In ons beroepspraktijkvorming (BPV)-beleid staat hoe wij omgaan met de verantwoordelijkheden en taken van beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs. Dit verschilt per opleiding (mbo PW 3 of 4), per leerjaar en hangt ook af van de stage-ervaring van de student. Het uitgangspunt is dat de beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs eerst alleen meekijken en de taken vervolgens onder begeleiding uitvoeren, voordat ze deze zelfstandig oppakken.

Beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs werken continu onder begeleiding en verantwoording van een gediplomeerd pedagogisch medewerker, die *on the job* feedback geeft. De werkbegeleider is een ervaren beroepskracht die hiervoor een interne training heeft gevolgd.

De student en de werkbegeleider evalueren de stage en maken afspraken over de taken en verantwoordelijkheden voor de komende periode. Bijvoorbeeld met het zogenaamde waarderingsformulier. Dit formulier uit het beroepspraktijkvorming-beleid is gebaseerd op de kerntaken uit het kwalificatiedossier (van de opleiding pedagogisch medewerker kinderopvang). Uiteraard is er daarnaast ruimte voor opdrachten vanuit de opleiding.

Eerste- en tweedejaars beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs staan steeds op dezelfde groep. Dit in verband met hun ontwikkelingsfase. Derdejaars beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs kunnen binnen de locatie wel op meerdere groepen worden ingezet. Deze keuze is aan de locatiemanager.

Op onze locatie werken we niet met vrijwilligers die formatief worden ingezet. Wel werken we in beperkte mate met vrijwilligers als extra ondersteuning.

Als er op onze locatie een beroepskracht-in-opleiding of stagiair is, dan informeert de locatiemanager de ouders hierover via het ouderportaal of het informatiebord naast de deur. De taken die hij of zij doet, staan beschreven in het BPV-beleid. Dit is bij de locatiemanager op te vragen.